

מתנדבי האוניברסיטה הפתוחה בקטיף במשק גל, במושב פעמי תש"ז. ובישול מנות חמות לחיילים ומפונים באולמי עלמה, אבן יהודה, צילומים: אלון אלג'ים

כולנו "כבאים"

אחרי קריסת מגדלי התאומים ב-11 בספטמבר 2001 חיבקה אמריקה את מאות הכבאים שנכנסו אל התופת וקיפחו חייהם בלהבותיו. בבת אחת הם הפכו לגיבורי אותו היום הנורא - עדות לרוחו האמיצה של האדם שלעולם, גם מול המחריד מכול, אינו חסר אונים. תמיד יש בו הכוח להילחם - גם נגד רוע בלתי נתפס. הרבה כישלונות סימנה "השבת השחורה" של ה-7 באוקטובר 2023. קונספציות רבות נפלו, ואחריות ואשמה עוד נותרו לחלק ביום שאחרי. אבל אם יש קרן אור בזווית האפלה הזאת, היא טמונה ברבבות ה"כבאים" הישראליים. אלה שלא היסטוריה לשנייה, לא חיכו לקריאה או לזימון, ונכנסו מתחת לכל אלונקה זמינה.

מול חדלון האישים של ההנהגה, חשף הציבור הישראלי את שאר הרוח שלו. תנופת ההתנדבות ששטפה את הארץ הפיחה חיים חדשים ונתנה תקווה לפליטי העוטף ולניצולי המסיבה ברעים, לחיילים בחזית, למילואימניקים שעזבו הכול, למשפחות שנותרו בעורף, לחקלאים שעמדו מול שוקת שבורה ושדה חרוש ללא פועלים, לפגועי הנפש, ולכל מי שהרגיש שהוא לבד. סופת ההתנדבות גם הבליטה את הצורך בשינוי הפרדיגמה הישראלית, שטופחה במשך שנים על ידי ההנהגה כמבדלת, מרוקנת מערכים ואגוצנטרית. "היום שאחרי המלחמה" ידרוש מבט מעמיק פנימה: לעבר המוכנות הצבאית, אל החוסן הלאומי, אל מבנה המערכת הפוליטית, אל ריקבון ההנהגה, אל דלדול המערכת הציבורית ועוד. יהיה צורך לקחת את אגרוף העוצמה של הציבור - אותו ציבור שנתן את כל כולו כדי לחלץ אותנו מהבוץ - ולהפנותו לעבר עתיד נכון וטוב יותר.

ה"כבאים" שלנו יידרשו להתחיל לכבות שריפות בין חלקי הציבור, ולכוון את המטף גם לעבר בית הנבחרים ומוסדות השלטון המגמגמים. לא מן הנמנע שהמערכת

הפוליטית, שממנה רחקו בעבר גורמים מצוינים בשאט נפש, תתמלא מחדש בכוחות חדשים ורעננים. למוחים נגד השחיתות השלטונית תינתן הזדמנות לעשות דברים אחרת: בהסכמה, בשקיפות ובמחשבה מעמיקה. הספינים והשטיקים יוכלו, לראשונה מזה זמן רב, להידחק לספסלים האחוריים. אם יבשילו התהליכים האלה, ייתכן שניתן יהיה להתגבר חלקית על האבל הלאומי ועל תחושות הכישלון לנוכח הגורמים שעליהם סמכנו והכזיבו אותנו. זה בידינו. כולנו זקוקים לנחמה הזאת.

אבנר הופשטיין